

Stenografický zápis
ze zasedání stranického aktivu odbočky SČsS v Brně dne 9.6.1967

soudruh Ivan K ř í ž

Jestli dovolíte, tak bych chtěl říci, že tu před schůzí vznikla rvačka o to, kdo má náš veřejný stranický aktiv řídit - a nakonec jsem to vyhrál já. Tak vás prosím o pozornost.

Dovolte mi, abych nejdříve přivítal naše milé hosty, je jich celá řada a doufám, že to nespletu. Za předsednictvo svazu čs. spisovatelů a zároveň jako hlavního referenta naší schůze vítám soudruha Karola Rosenbauma, za ideologickou komisi strany vítám soudruha Auersperga, pracovníka ideologického oddělení strany soudruha Sekeru a Hubeného, za KV strany soudruhy Manouška, Klimeše a Hornáka. Doufám, že jsem nikoho nezapomněl.

A myslím, že bychom bez otálení mohli přistoupit k našemu jednání. Chtěl bych jen úvodem říci, možná však, že je to zbytečné, protože vy, kteří se účastníte našich schůzí, víte, o co jde, že je to naše poslední schůzka brněnských spisovatelů před nastávajícím 4.sjezdem svazu, kde máme vyslouchnout jednak informaci soudruha Rosenbauma o přípravaách na sjezd a potom stanovisko ideologické komise k jeho přípravám. Prosím, abyste se vy k těm připomínkám, které uslyšíte, vyslovili. Prosím soudruha Rosenbauma, aby se ujal slova.

soudruh Karol R o s e n b a u m :

Byl jsem pověřen předsednictvem Svazu referovat na vašem aktivu o přípravaách 4.sjezdu, který je podle pozvánek svolán na dny 26. - 28.t.m. Tento sjezd, jako dva předešlé sjezdy, druhý a třetí v roce 1956 a 1963, připravujeme poměrně dlouho. A jako přípravy měly, jako mnohé věci v Československu, téměř dramatický průběh. Na začátku se téměř zdálo, že se ani nedoateme kpřipravám. A ed příprav, že se nedosatae. neme ke konečnému svolání. Neboť část našich spisovatelů byla za svolání mimořádného sjezdu před půldruhým rokem a to byla v životě Svazu taktéž mimořádná událost. Třeba jen trochu sáhnout do naší paměti a objeví se nám, že život Svazu byl podobný stavu nemocného s menší či větší horečkou; myslím, že náš svaz má přesto silný organismus, který překonal už ne jednu vážnou krizi a vyřeší jistě i další. Jen jedno

bychom si neměli přát, to je, abychom se nepodobali zdravému nemu, abychom vždy pracovali ne jako marodéři, ale jako čestní lidé. Vycházím z vlastních - a odpusťte mi to, když to řeknu - dlouholetých zkušeností, že svaz spisovatelů měl vždy význam, zejména tehdy, jak chtěl vytvořit podmínky pro čsl. literaturu. Toto vytváření podmínek obsahuje i oblast praxe i oblast ideově-uměleckou, pravda, bez nějakých schématických řešení. Svaz dnes je celá řada zařízení, časopisů a nejrůznějších členských seznamů a bibliografie vydaných děl. V práci svazu bych nepodceňoval ani jedno z těchto zařízení, ani tu organizaci členskou a zejména ne tvorbu a literaturu.

Sjezd je svolán a nedá se odročit, jen absolvovat úspěšně, což chceme. Méně úspěšně, to nechceme, ba neúspěšně nechceme a toho se máme co bát. Ne pro nepříjemnost a napětí, ale proto, že to ani literatuře ani společnosti neposlouží.

ÚV Svazu spisovatelů nesvolával aktiv v Praze a v odbočkových protokolech, aby sjezd odbavil sjezd už natěčených aktivních a aby otupil ostří kritiky tohoto výboru, ani, aby kritiku rozdělil časově, aby pak byla méně účinná. Tyto aktivity mají jediný smysl, přípravu sjezdu spisovatelů, poradit se, co na sjezdu dělat a jak postupovat, jaké otázky nastolovat, jak dále vést a řídit, ne literaturu - ta se dá velmi těžko řídit - ale práci svazu a jeho orgánů při vytváření podmínek pro další rozvoj naší literatury.

Jak vidíte z pozvánek sjezdu, předloží ÚV písemnou zprávu o činnosti svazu rozpoště ji napřed členům, o činnosti svazu spisovatelů mezi 3. a 4. sjezdem. Náš první tajemník svazu spisovatelů Jiří Šotola nepřednese žádný takový čtvrtletní referát všeobecný, ale omezí se na úvodní slovo ke zprávě. Toto úvodní slovo podle tezí a rokování o nich nebude bez stanoviska a ideově-politické rekapitulace celé činnosti svazu. Snad poprvé bude sjezd odrážet problematiku svazu a ne problematiku literatury, i když jedno od druhého nelze odtrhnout. Je to proto, že uplynulé období nakupilo okolo svazu velmi složité problémy a nenavrstvily se jen okolo literatury. Šlo zejména o otázky a problémy a napětí okolo časopisu Tvář a okolo časopisů vůbec a okolo rokování o daňových vyhláškách a zákonech, o honorářové vyhlášce, při které svaz prohrál i když měl pravdu. Napětí i v otázce publicistiky v LN při zásahu publikační správy. Když byste pročítali zápisy z těchto svazových orgánů, našli byste v nich především vzrušené diskuze o této otázce

a vůbec jen velmi málo diskuzí o literatuře. Proč je tomu tak a proč tomu tak bylo? Řeknu svůj názor.

Už druhý sjezd a zejména 3. sjezd otrásl koncepcí literatury jednotné, literatury volané k životu normami socialistického realismu a ne životem samým a životem společnosti a literatury a jejím spojením se současnými světovými proudy. Třetí sjezd přistoupil k možnosti tvoření skupin podle estetických názorů.

Zdá se, že přechod od jednotné organizace svazu v podstatě minulosti bojující proti skupinám, proti generačním stanoviskám, tento přechod při formování skupin nebyl dostatečně přemýšlen, teoreticky rozpracován v podmínkách socialistické společnosti. Ve starých společenských podmínkách, ve kterých platilo: "když máš na to, tak organizuj..!" to problém tehdy nebyl, ale je to problém dnes. Proto problém skupin, které samy od sebe představují možnost napětí, protože estetický program sám sebou je nesnášenlivý, přinesl v práci svazu mnoho komplikací, trpkosti a rozladění. Svaz najednou straně chtěl řešit všechny problémy literatury a spisovatelů a na druhé straně je řešit nemohl, protože se dostával do rozličných obranných situací, které vyplynuly nejen z nějaké přirozené spolidarity spisovatelů, ale i z povinnosti tak obyčejné, jako je bránit spisovatele před zásahy do jeho tvorby. Nová umělecká oraxe, nové teoretické aspekty a stará organizační schéma anebo její přežívání, nepřebudovaná hlediska na život literatury, na její novou situaci, tak bych nazval hlavní příčiny komplikovaného života svazu a jeho orgánů. Myslím, že 13. sjezd KSČ a zejména rezoluce ke kultuře a k umělecké tvorbě a myslím si, že po této rezoluci začínají se vyjasňovat všechny problémy, i když se fakticky nemohou vyřešit v krátkém období.

Dnes naše literatura je literaturou široce diferencovanou a mnohým se zdá, že to nemá nějaký výdobytek, ale že to má být samozřejmost.

Samozřejmě, souhlasím, že to má být skutečně samozřejmost v roce 1967. Diferenciace literatury je ve vyvnutém smyslu nosný princip, je, obrazně řečeno, prostorem, ve kterém se má literatura pohybovat, chránit spisovatelský talent před zbytečnými deformacemi mimoliterárními a umožňuje mu růst přirozeným způsobem. Je to prostě to, co nazýváme normalizací literárního života, soutěžení a spolurozvíjení rozličných literárních škol a cílů, generací a skupin vedle sebe.

Diferenciace však není vyjádřením kvality literatury. Diferencovaná literatura má a bude mít "nížiny a výšiny".

Když však horlíme za diferencovanost literatury, a celkem spravedlivě, neznamena to, že je to jediný vývňanový jev v literatuře, v ideové a organizační práci Svazu. Působí tu i tendence integrační, které vycházejí z politicko-ekonomické reality, z celé ideologické oblasti, kterých se literatura vědomě zmocňuje. Jde o socialistické nazírání na celý komplex otázek lidského života i problémů současného člověka u nás i ve světě. Mírou účasti na problémech života je vztah k socialistickému humanismu, angažovanost tvůrce v tomto směru. A zde jsme zase na půdě svazové reality. Nemůže jít jen o spisovatelskou organizaci, protože ona není nic a nemůže být vším. Tím "vším" je literatura, hlavní vizitka tvůrců a fakticky jen nejméně hlučný organizátor a spolkař. Měli bychom usilovat, aby členy Svazu nějakým způsobem byla literatura a ne jen spisovatel. Možná, že bychom vykonali pro literaturu více. V situaci, která po rozporech uvnitř Svazu a po rozporech tvořivých a netvořivých, podnětných i zpasivňujících, rozhodl se ÚV Svazu čs. spisovatelů předstoupit před své členstvo se svým "vyznáním", s koncepcí literatury naší epochy, s duchovním projektem, který by měl vyjádřit nejen estetický program, ale naše přesvědčení jako občanů, naše postoje, souhlas i výhrady, ano i ne k epoše, kterou dramaticky prožíváme. Tento dokument vychází z diferencovaného stavu naší literatury a současně usiluje o posílení integračního pohybu v literatuře, který existuje.

Prosím, abyste tento dokument pochopili v jeho čistých záměrech. Není to dekret ani smlouva ani nařízení, to je spíše vůle

po dobrovolné jednotě. Ústřední výbor diskutoval o dokumentu. Jeho vznik má svá poschodí a svoje dějiny. Většina doporučovala přijat stanovisko a předložit sjezdu. O dokumentu diskutovala ideologická komise ÚV KSČ a doporučovala některé návrhy -mezi jiným v řadě kritických připomínek- jasné stanovisko v otázce míru a války, v otázce cílů naší literatury a společnosti, angažovanosti spisovatele. Každý účastník tohoto sjezdu dostane stanovisko a může se k němu vyjádřit.

Otázkou zůstává koncepce Svazu jako ideové organizace, otázka jeho stavu. Zde jsou přijaty některé nové charakteristiky o poslání a úloze Svazu. I k tomuto se může každá osoba a každý člen vyjádřit.

Jaký je smysl našeho aktivu? Opakují: příprava na sjezd, větší informovanost, zařazení otázek podle důležitosti a taktéž zvýšení odpovědnosti za úroveň sjezdu před naší i zahraniční veřejností.

Prosím, abyste moje vstupní slovo brali jako informaci s žádostí, abychom se kolektivně poradili o dalším postupu před sjezdem a na sjezdu.

Okruhy otázek:

- 1) Svaz - jeho činnost od III. sjezdu
- 2) Literární tvorba - jeho tendence
- 3) Stanovisko
- 4) Stanovy a další práce.

Za pozornost vám zatím děkuji.

Předsedající dr. Kříž

Děkuji s- dr. Rosenbaumovi. Slyšeli jste úvodní slovo a okruhy otázek, což ovšem není rozhodující. Tím se neuzavírají nové okruhy, dá se z nich vykračovat dále. Máte dotazy nebo diskusní příspěvky?

S. T r e f u l k a :

Začal bych od toho posledního bodu, od těch stanov, a to proto, že cítím jakýsi určitý závazek k ostatním členům brněnské pobočky, protože s Milanem Uhdem jsme byli v komisi, která to nové znění stanov připravovala.

Body, které se týkají naší pobočky a vůbec moravských poboček, jak jste si přečetli, nebyly do těchto stanov pojaty. Proto si myslím, že zde dlužíme jakési vysvětlení, proto bych rád řekl několik úvah. To zdůvodnění, proč těch 5 bodů nebylo pojato do těchto hlavních stanov, je asi v tom, že jde v podstatě o administrativní záležitost, která bude potom upravena nějakým usnesením budoucího ÚV. Když jsem to tak nějak uvažoval, tak si myslím, že ten statut poboček koneckonců administrativní záležitostí je, že to nějaká zásadní záležitost není, že koneckonců s tím zdůvodněním by bylo možno souhlasit. Na druhé straně je ovšem podle mého názoru pravda, že v tomto postoji ke společnému požadavku obou poboček, přijatém na posledním společném zasedání zde v Brně, jak si jistě všichni pamatujete, přece jenom ten vztah centra k pobočkám se nějak odráží. A je to, myslím, vztah podle mého názoru stejně neprozíravý, omezený a také omezující, jako vztah mnohých jiných centrálních institucí ke krajským institucím vůbec. Mám za to, že by bylo naprosto nesmyslné vidět v této záležitosti nějaký souboj Prahy s Brnem nebo Ostravy s Prahou, tedy souboj moravského vlastenectví s českým vlastenectvím. Toto je už záležitost dávno minulá

a také mnohý Moravan, který stráví v Praze několik měsíců, stane se zavilejším centralistou jako nějaký Žižkovák. Je to podle mého názoru souboj s takovým byrokratickým přístupem k věci, který je v kultuře naprosto neodůvodněný a který do aparátu Svazu a do jeho fungování pronikl z takového celkového ducha té naší společenské struktury, kde se ustálila zásada, že kdo sedí v centru a má vyšší funkci, má lepší rozum a může si tu velkopanskou hrubost dovolit. Hnacím motorem při této centralistické účasti je podle mého mínění snaha držet vše pokud možno pod palcem a udělat vše přehledné a pohodlné především pro sebe. Tato snaha je docela jistá.

Mnohokrát jsem o tom mluvil s různými lidmi. Hovořilo se o tom víceméně soukromě, protože ony se vlastně ty malicherné nebo drobné záležitosti na veřejné fórum jaksi nehodí.

Obvykle z těchto debat vyplynou dva argumenty a oba dva ad homine.

První: Proč sedíš v Brně a nejdeš do Prahy a druhý: Jaká křivda se vám vlastně děje, vždyť jste vydáváni, sedíte ve funkcích - o co vlastně jde?

Já si dovoluji pominout absurdnost prvního argumentu, který předpokládá mlčky, že kromě Prahy se snad vlastně důstojně nedá žít a který do důsledku domyšlen, by zbavil naše provincie zbytku kulturního života, který v nich je.

Ochtěl bych ale mluvit o druhém argumentu, že opravdu se nic hrozného nám neděje, větší část nás vychází v centrálních nakladatelstvích, máme funkce a jsme v různých rozhodujících komisích. Všechno je zdánlivě v pořádku. Jenom - kdo nějakou funkci dělal a to potvrdí jak Skácel, tak i Kříž a Rosenbaum, ten ví velice dobře, co to přináší maličkostí, které otravují život. Nevím, ale možná, že vás zdržují, ale pár věcí uvedu.

Začnu při tom opravdu primitivní věci. Co jsme se do různých členů aparátu v Praze namluvili, aby se termíny schůzí určovaly s jízdním řádem v ruce. A prostě s rozumem. Jestliže v zimním období se stanoví začátek na 9 hodinu, tak lidé z Brna a Bratislavy ztrácejí půl dne navíc, je-li schůze na Dobříši musíte k tomu připočítat další půl den. Nevýhodné jsou pondělky a pátky, protože jsou přecpány dopravní prostředky.

Druhá otázka, zda je vůbec účelné k mnohým takovým komisím i mimo-pražské účastníky honit do Prahy, když se nakonec stejně na jejich názor nebere zřetel. Dokladem toho je celá záležitost se stanovami naší pobočky. Nakonec to nezařazení statutu pobočky do těch hlavních stanov rozhodl aparát! Vy jste tento záznam z porady o nových stanovách z 9.5. , k erou jste absolvovali, dostali, táhlo se to někdy půl dne, nakonec na této definitivní poradě byli přítomni: Ptáček, Maršíček, Kupka, Pelikán, Bureš, Otmar. Tady čteme v bodě pátém, že chceme zestručnit ta ustanovení, jež možno začlenit do samostatných organizačních řádů /statuty skupin, poboček, překladatelských sekcí/. Všimněte si i toho pořadí, možná, že je to náhoda. Nevím ale, jak je možné míchat dohromady statut skupin a statut poboček, který neexistuje a když, tak jsou dvě a člověk neví, kdo tam

vlastně je, a statuty poboček! Vždyť ta skupina - to je efemerní věc, ale pobočka?! Vždyť spisovatelé v Brně vždycky budou žít a překladatelská sekce také. bude vždycky v Brně fungovat A je problém, zda taková práce ale má cenu.

A nyní několik roztomilostí z poslední doby. K nim patří především neseriózní způsob našeho návrhu na přijetí Antonína Přídala za kandidáta, ten návrh byl zamítnut z iracionálních důvodů, prozatím celý hrozen dalšího jednání, který o této otázce bude, bude jistě doveden ~~střetnutím~~ ke zdárnému výsledku, ale co to pro nás všechny bude znamenat! Anebo k událostem Hosta: byla tu dvě setkání se zahraničními šéfredaktory, s jugoslávským a polským. V obou případech dostávali zahraniční účastníci takový balíček se všemi našimi časopisy, samozřejmě, že v tom Host do domu chyběl. Je to jistě maličkost, možná, že opomenutí aparátu v tom smyslu je to opomenutí aparátu, anebo Stanislava Šmatláka hnali o den dříve na jednání a na schůzku šéfredaktorů a nevím, zda se mu někdo omluvil. To jsou drobnosti a když to tak říkám jedno ke druhému, pak to jsou prostě prkotinky, ale když v těch záležitostech pracujete celý rok, když si uvědomíte, co to je ztraceného času, tak z těch maličkostí vyrůstá jedna velká bezohlednost a neúcta k cizímu času a k jeho tvůrčí práci. Samozřejmě, že taková věc, člověk, který tu žije, může na to reagovat dvojným způsobem: Za prvé, že buď jednoho dne sebere pinkl a do Prahy odjede, nebo, když je silnější povahy, pak zůstává na místě, ale vystavuje se nebezpečí, že v průběhu času začne přece jinak myslet, v jiných dimenzích a začnou ho nějaké věci dráždit. Nerad bych chtěl končit těmito nářky. Pokusil jsem se nějak to shrnout. Uváděl jsem to proto, abych nějak podpořil obecnější úvahu a podal návrh. Vztah centra a provincie je složitá věc. Je samozřejmě, že lidé budou přitahovat vždycky ty větší možnosti a zvláště ctižádostivci budou vždycky odcházet. Je však opravdu vážná otázka, jak prozíravě se bude postředí k pobočkám chovat, jaké tendence bude v budoucnu podporovat. Jestli bude podporovat neustálou centralizaci a koncentraci, anebo, jestli bude podporovat snahy opačné. Podle mého názoru jediné možná a rozumná je cesta druhá. Centrum, které nějak likviduje své provincie, stává se ve svém monopolu samo provincie se všemi průvodními znaky, s malou aktivitou a s lhostejností, která se tam vyvine v důsledku monopolu a myslím, že dokonce se to v centru už nějak tak projevuje. A naopak, podněty, které vycházejí ze silné a životaschopné provincie, nutí centrum k činnosti

a velkorysosti a k maximálnímu vypětí. Měl bych dva návrhy, které bychom snad mohli uplatňovat:

Ve stanovách v hlavě druhé, tam je, co má svaz spisovatelů za úkol:

a/ vytvářet a prosazovat příznivé podmínky, umožnit svými zařízeními.....

Krásná a celkém vábivá je věta, že při sdružování spisovatelů vycházet z jejich talentu a respektovat jejich individuální vlohy a názory a tvůrčí zájmy. Je to pěkné, ale nic to neříká, a já zase bych navrhoval, že by tam měl být bod třetí nebo čtvrtý: morálně a hmotně napomáhat rozvoji mimopražských literárních středisek . To tam patří. Když tam nejsou stanovy, pak je to administrativní záležitost, ale to není administrativní záležitost, to se týká celé literatury. Tyto vztahy se odrážejí v celém prostředí literatury.

Tuto formulaci bychom nakonec do stanov prosadit měli, zvláště vzhledem k určitým našim plánům do budoucnosti v Brně.

Pak si myslím, že by klidně patřilo ^{zásadu} škrtnout, že svaz spisovatelů má sídlo v Praze. Když ta pražská pobočka není s to dnes zajistit a vybrat ze svého středu předsedu, místopředsedu a šéfredaktora literárního týdeníku, ať se tedy svaz přestěhuje tam, kde ti lidé by to měli dělat. Důsledek by byl, že by Maršíček musil jezdit. Je to nadsazené, ale jakési racionální jádro to má. Proč se pořád máme tahat za institucí, proč se instituce nemá tahat za lidmi, kteří by to chtěli dělat. Když tam někdo tu odpovědnost nechce nést , tak ať jezdit třeba do Bratislavy..!

Soudruh Jan Skácel

Chtěl bych to nějak doplnit, zejména tu centralizaci. Myslím, že co se týče bytů, že to není zdravé. Z toho pak vyplývá monotematická literatura. Okolnosti literatury a celého občanského života se tam neřeší, protože, jak říká Rudé právo, že většina spisovatelů bydlí v Praze a jsou mimo velkou část našeho života. Nemyslím, že tam bydlí jen z důvodů nesmírně zistných, protože se tam dají ohmatávat kliky a ledacos vydobýt. Naše situace je taková, že jen málokterý český spisovatel může žít jen z literatury. My většinou píšeme po večerech. A když to pořádně rozmyslíte, tak zjistíte, že na příklad Brno má

velice málo příležitostí pracovních pro spisovatele . V Praze je mnoho našich časopisů, je tam velký aparát, tam se pořád najdou místa, že spisovatel může tam jít a dostane povolání, kde je jistý ohled k jeho práci. /pokračuje/

Všimněte si např. toho, že Praha stáhla celou skupinu pardubických básníků do Prahy a tito jsou nyní zaměstnáni na Svazu. Nechci to kritizovat, protože vím, že ti chlapani musí jít za svým povoláním. V Brně se třepeme o každého člověka a vážíme si každého. A mohlo nás tady být víc. Karel Ptáčník se velmi těšil do Brna, ale my jsme mu nedokázali sehnat byt, tak proto šel do Prahy. Všichni brněnští hokejisté bydlí velmi dobře a také se zde všichni nenarodili, ale Ptáčník, který se narodil na Moravě, musel jít do Prahy. Páral chce jít nazpět do Brna, ale také nemá byt.

Mluví se o nakladatelství v Brně. Má také význam v tom, že vytvoří prostředí v Brně pro lidi a vytvoří možnost pracovních příležitostí, což je velmi důležitým momentem. Proto naše organizace by měla podporovat tu tendenci, aby lidé zůstávali mimo prahu. To nahromadění lidí, které je v Praze, je nezdravé. A mnoho nezdravých jevů plyne i z toho nadměrného so-ustředění, protože tam vznikají nemoci, únava, cynismus atd. Ta otázka se nemá a nesmí stanovit tak, že v Brně je málo spisovatelů. Je třeba přemýšlet nad tím, proč jich tak málo zůstává v Brně, proč jich tolik odchází pryč a jak zařídit, aby se vrátili do Brna. To je nesmírně důležitá věc, protože když nebudou vytvořeny podmínky pro ten návrat, tak to v budoucnu nebude dobré.

Ke sjezdu chci říci, že tento se mine hodně účinkem, když nevyjádří velkou nespokojenost spisovatelské obce československé s praxí tiskového dohledu a s praxí cenzury v Československu.
Chtěl bych ještě říci, že by se na sjezdu mělo oznámit, která díla byla zadržena, o kterých jednala organizace s ideologickou komisí a cenzurou, která díla ještě nevyšla a která jsou dosud blokována. To jsou nesmírně důležité věci a nakonec sjezd má

mít na mysli, aby rozvinul čs. literaturu. A česká literatura byla nástrojem cenzury jak za Rakousko Uherska, tak za první republiky i za komunistů. Ta cenzura je nezdravý jev, ale věc, která se zvrhne jistým směrem, musí být nějak ochráněna. Československá cenzura je neinteligentní, nevzdělaná, čs. cenzura chrání hloupost jednotlivců i organizací a je anonymní, tzn. že za ni nikdo neodpovídá, čs. cenzura je nemravná, protože nad prací jednoho člověka rozhoduje 10 - 15 lidí. Je nemravné, aby jeden člověk měl nad sebou 15 šafářů, to by dělník nesnesl. A mnoho dalších aspektů dokazuje, že vztah, který je v čs. cenzuře, je nesmírně nezdravý a škodlivý nejen pro čs. literaturu, ale pro celkovou jednotu národa v budování socialismu, v boji za mír a jeho příští.

S. dr. Kříž:

Dříve než dám slovo s. Tomečkovi a potom s. Pazourkovi, chci říci malou poznámku. Již ten fakt, že na náš předsjezdový aktiv nepřišel nikdo z aparátu a ani jeden z tajemníků Svazu, dokazuje vztah ústředí k pobočkám. Z Brna jsme 3 člnové v předsednictvu a jezdíme na schůze, ale pracovníci Svazu nebo tajemníci Svazu si nenajdou jednou na několik let čas, aby přijeli na tak důležitou věc, jako je předsjezdový aktiv pobočky.

S. dr. T o m e č e k :

Nejprve něco k té centralizaci a decentralizaci. Byl jsem v Maďarsku a zúčastnil jsem se přehlídky hudební železničářských orchestrů. A kdo je jen trochu od muziky, tak tomu vstávaly vlasy na hlavě. A když jsem potom mluvil s těmi lidmi, tak jsem dosud ještě nikdy nezažil tak velikou touhu dostat se do Budapešti. Stále jen toužili Budapešť, Budapešť. Vypadá to tak, že státeček

s 8 milióny obyvateľ má dvaapúlmiliónové hlavné mesto Budapešť, do ktorého sa každý chce dostať. A keď som jel domú, tak som bol rád, že my sme štát diferenciováný, že máme četná kulturné centra, ja o je Opava, Olomouc, Nitra atd, nemluve o Bratislave, Brnu a Ostrave. Vždyť tyto části našeho státu žijí svým osobitým velmi kulturním životem. A místo toho, abychom toto podporevali a byli šťastni, že máme štát diferenciováný, tak dochází k těmto nemilým věcem. Proto se přimlouvám za to, abychom se sjednotili, aby ten bod, který navrhuje s. Trefulka, se dostal do stanov. Víím, jak to s domácím řádem dopadlo! Toto bylo usneseno v Brně a musí to být do stanov dáno.

Nyní k tiskovému dozoru. Fakt je ten, že jsme se s Ivanem Křížem dotkli jedné věci, která s naší literaturou nic společného - bylo to vsádkování řepy. Byli jsme na JZD, znali jsme výsledky, já jsem byl v kroměřížském cukrovaru. Napsali jsme o tom článek - a tento byl na 29 místech pozastaven. A teprve tehdy, když jsme s Ivanem zašli na KV KSČ, tak tajemník řekl, že se diví, co na tom ti chlapi vidí špatného. My jsme toho přece dosáhli. Není přece nutné, aby s každou věcí se muselo běhat na pracovníka KV strany! Vždyť pracovník má mít tolik úvahy, že když se pustí do vsádkování řepy - kdy lidé létají do kosmu - tak by neměl takovou věc pozastavovat. Ten tiskový dozor by měl být tak samostatný, aby mohl sám rozhodovat, aby se to nemuselo na jiných instancích prosezovat. A to nebylo jedenkrát. Myslím, že to není nakonec tak těžká věc, a by se tiskový dozor nevybavil natolik, aby mohl rozumně uvážit, zda věc má být puštěna nebo ne.

S. Pazourek :

Vrátím se k tomu, co říkal s. Trefulka o pobočce a o začle-
nění toho statutu do stanov. Ta historie není nová. Když jsme
před půldruhým rokem začali pracovat v Praze, tak nám slíbili,
že to ve stanovách bude. A dodnes to není! Vrátím se do minulosti.
Před 20 lety, když existoval akční výbor moravských spisovatelů,
který měl průraznou sílu, jsme s touto otázkou přišli a tehdy
s námi jednali lidé tak kovaní, jako byl Scheinflug nebo Řezáč -
a tehdy nám slíbili, že ve stanovách/^{to}bude, ale nikdy se to tam
nedostalo. Máme zde právníky, kteří nám potvrdí, že to může být
dáno do stanov a nikoli jen do usnesení ÚV nebo předsednictva.
To musí být závazné! A přitom se stanovы mění při každém sjezdu.
Vždyť to budou již čtvrté stanovы! My otázku poboček nesmíme
pustit ze zřetele. Proto musíme stát za tím, aby ten statut
pobočky do stanov byl dán.

S. Tomeček :

Mělo by se diskutovat o otázce sjezdu. Měli bychom spolu
se s. Pluhařem co mluvit, ale jsou to věci, které patří až na
konec. Měly by se diskutovat ty věci, které se dotýkají sjezdu.

S. dr. Kříž :

Měl bych poznámku k tomu postavení poboček. V poslední
době sleduji v ÚV takovou až úzkostlivou snahu uhýbat skupinám,
které vznikají celkem náhodně a skutečně efemérně, bez jakého-
koliv statutu a osobují si právo jednat z pozice jisté síly,
např. s naším svazovým nakladatelstvím a vydávají sborníky.
Říkají; že nechápeme jejich estetiku a naší povinností je uve-
řejnit to tak, jak oni to považují za správné. Nahoře se proje-

vuje snaha uhýbat těmto tendencím, kdežto u těch vážných skupin se takové ohledy neberou. Považuji za nesprávné, kdyby nakladatelství mělo uhýbat takovým skupinám. Nakonec všichni členové - a to je jediné možný způsob - jsou před tím nakladatelstvím rovnoprávní a dílo podléhá platným měřítkům nebo měřítkům nakladatelství, které má vybudovanou svou praxi a úroveň a každý se tomu musí podřídít. To jsme došli tak daleko, aby se s námi jednalo vážněji, abychom prohlásili š pobočku za skupinu a začali diktovat a říkat: Pilaři, Ty nám nebudeš redigovat naše dílo, my jsme skupina, které Ty nerozumíš! Tyto tendence nelze přápusťit! Za 20 let, co naše pobočka existuje, nepřicházeli jsme s názory, které by byly expanzivní a šovinistické. My jsme zde pracovali s realistictickým pohledem na skutečnost a na zájmy celé společnosti, i když jsme chtěli, aby bylo naše zájmy trochu více vidět. V tom vidím takevý protiklad: že na jedné straně se uhýbá skupinám, které ještě ustaveny nebyly a přitom dosti macešsky se zachází s těmi pobočkami, které již něco reprezentují.

Myslím, že s. Toměček měl pravdu, že od tohoto tématu bychom měli přejít ke sjezdu. Myslím, že by bylo dobré, kdyby s. Rosenbaum nám trochu blíže řekl něco o stanovisku a o té resoluci ÚV, jaký je obsah a duch.

soudruh R o s e n b a u m

Nejprve několik slov k historii. Už jsem řekl v úvodu, že tento dokument vyplynul z úsilí ÚV nějak vytvořit platformu pro co nejširší počet spisovatelů československých. Prostě takovou ideovou koncepci, na kterou by přistoupily rozličné skupiny s rozličnými estetickými tendencemi v rámci vyšší jednoty občanskopolitické. Stanovisko dostalo dokonce metaforické názvy a dokonce byl titul: Charta čsl. socialistické literatury. My jsme po diskuzi upustili od tohoto názvu a volili příhodnější názvy.

To stanovisko bylo prodiskutováno na ÚV, na ideologické komisi, diskuze tam byla poměrně bohatá a samozřejmě že členové ideologické komise podrobili původní text zásadní kritice. Nakonec výsledek byl, že skupině stranické a předsednictvu se doporučilo toto stanovisko dopracovat. Stanovisko vychází ze současného postavení kultury na světě, zdědou rozličných postavení kultury socialistických a kapitalistických zemí., dále významu kultury pro naše národy, protože jde o národy malé a o takovou kulturu, která byla přímo bez překážky spojena s někdy dramatickými a někdy i tragickými osudy našich národů. Není tu nějaká bezdějinná situace v minulosti, je tu naopak velikost epochy ve středověku, kultury v období humanismu, je tu veliké dílo Komenského a velké dílo obrozenecké kultury. Dále je tu vývoj naší literatury v posledních 50 letech od roku 1918 a i naše zkušenosti po roce 1948. Na jednom místě právě se cituje i narušení kontinuity současné literatury s minulostí po roce 1948, které přišlo přesto, že tu byly demokratické tradice a už bohaté zkušenosti socialistických literatur z období kapitalismu. Uvolnění po 12. a 13. sjezdu ~~směrem k~~ vítá se v tomto dokumentu a dokument se vyjadřuje za kulturu angažovanou, ale nikoliv kulturu spojenou s utilitárním, okamžitým společenským zájmem. Chce mít tato kultura vždy universální cíl. Tu chce naše literatura čerpat zejména z demokratických tradic našeho lidu a celé kultury. Dokument se přihlašuje k ~~13.~~ rezoluci 13. sjezdu o kultuře a dále ke spojení obou našich národních kultur.

Ve třetí části je vlastní výklad. A tu dovolu, abych přečetl celý text, protože tu je v podstatě nejdůležitější, neboť ta historická se může rozšiřovat, doplňovat, přeskupovat. Jde nám o vlastní koncepci.

/dokument čte soudružka Bernášková/.

St. dr. Kříž:

Myslím, že soudruzi z kontrolní komise Pluhař a Tomeček chtěli mluvit o tom, jak vypadala práce našeho dosavadního orgánu od III. sjezdu. K tomuto bodu by bylo třeba se vyslovit, abychom sami v sobě nezanechali dojem, že se umíme rozpálit jen tehdy, když mluvíme o našich požadavcích a našem vztahu k centru. Tak kdo se hlásí o slovo?

S. Pluhař:

Pokusím se stručně zmínit o uplynulém období. Z titulu své funkce mám za povinnost zmínit se o hledisku ekonomickém a o tom, co do toho patří, tj. jaká byla práce svazového orgánu a jak bylo plněno usnesení minulého sjezdu. Když mám na mysli stránku ekonomickou, tak se dá jednoznačně říci, že práce Svazu byla dobrá. Nechci Vás zatěžovat čísly, ale od roku 1961, kdy Svaz přestal být odkazován na dotace a začal být aktivním až do roku 1966, tak jsme odvedli do státní pokladny 17 480 000,- Kčs. Z toho na období minulého ÚV připadá Kčs 17 480 000,--. Samozřejmě toto dobré hospodářství není zásluhou kontrolní komise, ale je to zásluhou jednak úspěšného chodu svazového nakladatelství, především Československého spisovatele a dále také nelze obejít to, že má na tom velkou zásluhu ekonomické a administrativní vedení Svazu. Bude proto spravedlivé, aby se to na sjezdu zdůraznilo, že tento úsek Svazu si počíná na jedné straně moudře a nekompromisně při dostatečné velkorysosti, ovšem na druhé straně by nebylo správné, aby nás to utvrdilo v přesvědčení, že hospodářství Svazu je i do budoucna dobré. Spíš je tomu naopak.

Jak víte, došlo před nedávnem ke zvýšení nákladů v polygrafickém průmyslu a ke zdražení papíru, což mělo za následek, že Československý spisovatel, jehož přebytky se ustálily v posledních letech na cifře asi 10 miliónů, začal prosperovat sotva s poloviční částkou, a to způsobilo, že pro letošní rok Svaz čs. spisovatelů jako hospodářská jednotka se s velkou bídou obejde bez státní dotace. Ještě před několika měsíci to vypadalo tak, že v pokladně nemáme peníze, abychom mohli uspořádat tento IV. sjezd, protože nakladatelství v prvním čtvrtletí vydává méně knih než koncem roku a Československý spisovatel neuměl odevzdat peníze Svazu. Zachránilo se to tím, že s. Besserová jako předsedkyně Národní fronty po jistých tahanicích nám vrátila ten poslední poukaz z minulého roku, který jsme tam dali, aby rok 1966 byl čistý. Vrátili nám 2 milióny korun, což způsobilo, že letos pravděpodobně vyjdeme bez dotace a že IV. sjezd je finančně zajištěn. Dů budoucna to ovšem pro ten příští ÚV znamená, že bude muset opravdu velmi pečlivě vážit - zač a na co budou svazové prostředky vynakládány a mám za to, že se to bude týkat i otázky zakládání časopisů. Samozřejmě žádná kontrolní komise nebude tak malicherná, aby šetřila prosperitu literárního časopisu ekonomickým přínosem, ale není zařaditelné, zda Svaz bude moci vydávat časopisy, které jsou již předem odsouzeny k neustálé pasivitě a brzkému zániku.

Pokud se týká té druhé oblasti - jak bylo plněno usnesení III. sjezdu Svazu, tak chci zdůraznit, že úloha toho právě nyní odstupujícího ÚV byla mimořádně složitá. V minulosti se snad nikdy nestalo, aby do jednoho funkčního období se zkumulovalo

tolik administrativních otázek, ať již to byl návrh nového autorského zákona nebo novelizace sociálního zákona, honorářová vyhláška atd. Že samozřejmě tento ÚV nebyl v projednávání těchto otázek vždycky úspěšný, to mu myslím nelze přičítat k tíži. Důkazem je zřízení "výplacních center", proti kterému Svaz velmi tvrdě, ale nakonec marně bojoval.

Mám za to, že nelze přehlédnout okolnost, že s postupem diferenciací v literatuře nastala určitá mnohost nebo různost pohledů a že nastala diferenciací samotné práce uprostřed svazových orgánů, že od té doby, co přestala platit jediná legalizovaná metoda, tak se práce ústředních svazových orgánů do jisté míry zkomplikovala a někdy pro tu různost se zase práce prodlužovala. Ovšem to znamenalo plodný přínos pro naši literaturu, což se snad projeví někdy v budoucnu.

Zbývá zde ještě si všimnout z těchto hledisek některých nedostatků ve svazové činnosti. Vedle kvalitativního rozvoje naší literatury, který lze doložit zvýšenou vahou naší literatury i daleko větším ohlasem za hranicemi republiky než bylo tomu dříve, tak vedle nesporného rozvoje by bylo malicherné vytýkat takové nedostatky, jako je špatná příspěvková morálka apod, i když samozřejmě se s tím kontrolní orgány Svazu ztotožňovaly a musí je pranýřovat.

Dále je třeba říci - a bez toho se kontrolní orgán nemůže obejít - že závažně poklesla odpovědnost a pracovní morálka některých členů svazových orgánů, ÚV a předsednictva. Přesto, že ten nyní odstupující ÚV se vrhl do práce s velkým elánem a když byla první schůze před prázdninami, tak mladí členové si vyžadovali, aby zasedání ÚV se odbývala během prázdnin - ovšem

oni pak byli první, kteří se nedostavili na to následující zasedání ÚV hned po prázdninách. Morálka ÚV se pohybovala na samé hranici schopnosti usnášet se. Docházelo k případům, že zasedání muselo být odročeno nebo se rozpadlo v polovině.

Myslím, že zde je jistá naděje, že při nové formulaci ve stanovách, kde se zavádá ta česká a slovenská část ÚV a kde se zavádí systém náhradníků, tyto nedostatky budou v novém období odstraněny. Ovšem na sjezdu se bude muset na nově zvolené členy ÚV apelovat, že jednou když funkci přijali, tak berou odpovědnost za plnění této funkce a také za hájení práv našich ostatních členů, kteří ve svazových orgánech nejsou. Že je samozřejmou povinností účastnit se aktivně na schůzi a ne jako tomu bylo někdy mít demonstrativní absenci na svazových podnicích.

Dosud se tu nemluvílo o věcech, které nás pálí a o kterých se jednalo na bratislavské konferenci před 14 dny.

V poslední době se zabýváme průzkumem knižního trhu, který, jak je vám známo, nesmírně stagnuje a současně je dokladem značného úpadku. My jsme tomu věnovali poslední plenárku a nevyslovili žádné súsledky.

Dovolte, abych vám přečetl několik řádků ze slovenského jednání a také usnesení, které zaujal svaz slovenských spisovatelů. Katastrofálním stavem polygrafie a knižním obchodem, jehož stav není o mnoho lepší. Úplné zkomercializování knižního obchodu se projevuje na kontraktačních poradách preferováním bestsellerů a bulvární literatury. V důsledku toho povážlivě klesají náklady čtenářsky náročnější původní slovenské literatury /poezie, literární publikace/. Projevuje se neschopnost a nechů prodávat takovouto literaturu, nezájem, který se opírá o neexistující čtenářský průzkum. U nás převládá zcela komerční zřetel nad zřetelem kulturním, což podporuje i nesprávný systém prémieování pracovníků knižního obchodu stejně jako ekonomický tlak všech nadřizovaných složek, včetně, bohužel, slovenského ústředí knižní kultury.

Dodal bych k tomu, že náš současný knižní trh vypadá tak, že dnes se puly knihkupectví prohýbají pod horami bulvární a senzační literatury, která se ještě před několika lety prodávala pod pultem. Ale co v knihkupectvích nenajdeme, končí se v rezoluci, je nová slovenská literatura, pokud nevyšla v příslušném čtvrtletí. Obviňujeme všechny ty, kteří svou krátkozrakou kultu ní politikou způsobili, že prostor pro původní slovenskou literaturu zřetelně se zužil a dále se zužuje.

V rezoluci se konference vypořádává s touto otázkou takto: Všemi prostředky působit k tomu, aby se změnila práce knižního obchodu, aby v ní ořeválila činnost kulturní a estetická měřítka převládla nad komerčními. Potud bratislavská konference.

N jaký čtenářský průzkum dnes neexistuje a v tom mají Slováci pravdu. Objednávky, které podává knihkupec-obchod se neopírají o čtenáře. To je stará bolest. Nakladatelství do smlouvy se spisovatelem vyznačí výši nákladu a po této výši nákladu jede bez ohledu na to, co by si jednotliví knihkupci nebo krajská sružení knih vyžadovala. Vypadá to tak, že kdyby si brněnský knihkupec na příklad objednal 2 tisíce kusů knih některého brněnského autora, tak při komerčním řízení se nebere tento požadavak v úvahu. Je zajímavá situace, že u nás ve skladu v rodejně na České

není vytvořen dostatečný sklad knih brněnských autorů. Stává se, že knihkupec, který by chtěl 20 knih jednoho brněnského autora, dostane jich jen 3. Chápete tu nezdravou situaci. U nás převládá komerční zřetel nad kulturním.

Dále bychom neměli přehlížet, jak roste aparát KNIHY, který pohlcuje tak obrovské sumy a nijak se to nepromítá do ^{kulturní} činnosti tohoto podniku, která ustoupila stranou. Slováci docházejí v rezoluci k požadavku, aby se konference vypořádala s touto nezdravou situací.

Národní podnik Kniha se stal takovým obtížným podnikem pokud jde o správu distribuce. Většina knihkupců dnes ví, ale nemůže prosadit názor, že by bylo správné, aby nastal přímý kontakt mezi nakladatelstvím a knihkupeckým závodem. To znamená, že kdyby se řešily tyto otázky, tak, jak to oni vidí a cítí, tak by nemohlo docházet k tomu, že dnes jsou vydávány smlouvy se spisovateli, kde není vůbec stanoven náklad knihy. To se obráží a je to závažná věc a otázka literatury, poněvadž tyto otázky relativně podružně nemůže pustit ze zřetele.

Knihtiskárny dnes neplní své závazky vůči nakladatelství. Neplní je proto, že je pro ně daleko pohodlnější tisknout obaly na potraviny a nvim na co. Naše tiskárny tisknou jen jednu desetinu své produkce knih. Všichni se domnívají, že by bylo správné, že když nechtějí tisknout knihy ale jen obaly, aby plnily také úkoly, které spadají pod ministerstvo kultury a aby ta 1/10 produkce připadající na výrobu knih byla zařazena do jedné tiskárny, která by se zabávala výhradně tiskem knih. Protože, což je pochopitelné, když tiskne obaly na nudle, na to ten estetický požadavek není tak velký, ale tisknout knihy....- to se odmítá a naplní se dohoda a výsledek je ten, že knihy vycházejí opožděně nebo vůbec ne. Co vyšlo z české literatury za poslední půl rok?

Ono je těch otázek více, ale ono by to vypadalo, že kritizují brněnské nakladatelství. Ale domnívám se, že jsou mezi námi lidé, kteří o tom rozhodují. Někdo by tam na tyto kontrakty měl jít, aby se zjistilo, jak na místě tyto kontrakty probíhají a jak krajští zástupci přímo usměrňují tento nezdravý vývoj.

Soudruh S k á c e l

Soudruh Patourek se dotkl velmi důležité oblasti. Myslím, že tu jsou instituce, které přežily., On naznačil, které. Podobně je to PNS. My máme obrovské problémy s distribucí Hosta. Na příklad v měsíci, ve kterém je hlášena remitenda, čtenáři nám píší, že nemohou dostat Hosta, ale při tom nám PNS hlásí re, itendu. To je neuvěřitelné! Nevím, jestli tam třeba není sabotáž, nebo příkazy, aby distribuce časopisu byla omezena. Ale skoro se to tak zdá. Nám se stalo, že jedno číslo Hosta nebylo dotištěno, šlo o 500 výtisků a když jsme žádali o dotisk, tak tiskárna raději začala tla penále, než aby nám 500 výtisků dotiskla. To jsou velice nepříjemné záležitosti.

Ještě k prodeji knih: platy prodavačů jsou neobyčejně nízké a my nemůžeme nic dělat.

/Rosenbaum: Už je to řešeno, tam jsou prémie a platy se polepšily/.

Ale ti lidé se mohou udržet a vydělají nejvýš 1 500 korun měsíčně. Dnes je situace složitější než dříve. Podívejte se na naši speciální prodejnu, podívejte se na úroveň lidí! Oni nechtou knihy a také nemohou, protože nemají vzdělání. Za tisíc korun pevného platu nepůjde nikdo prodávat knihy. Při tom ročně 8 a půl milionů korun odevzdáváme státu a při tom nemůžeme zaplatit lidem, kteří knihy píší. To je nezdravé z ekonomického a kulturního hlediska. Je obrovská chyba, že jdeme z extrému do extrému. Kdysi jsme měli systém naprostého řízení literatury, vyřadil se tehdy brak, to bylo tehdy absolutně správné, i když to nebylo bez chyb - a teď děláme jiný extrém, že tiskneme všechno i str šlivé hovadiny. Vychází tolik detektivek a když se někdo na to etabluje, má možnost koupit jich 5 - 6 měsíčně, někdo koupí 6 detektivek, které jsou zároveň drahé, stojí skoro 150 korun a takový čtenář nekoupí už žádnou jinou knížku. My jsme tedy přešli do druhého extrému a bu eme na tom hůř než na Západě, když jsme při nutili lidi ke kulturnímu čtení tak se zase vrháme do druhého extrému. Toto je nesmírně důležité a tím se musíme zabývat. Myslím, že na sjezdu se musí mluvit o tom, protože soudruh Patourek má ty věci dobře rozpracované, ať si tedy na to připraví příspěvek. On je starý, zkušený, má styky s knihkupci a bylo by velmi záslužné, kdyby na sjezdu o těchto otázkách promluvil.

soudruh K ř í ž

Mohl bys to doplnit zkušenostmi soudruhů ze Slovenska, soudruh Rosenbaum říká, že tam po tom jednání konference udělali ihned závěr, že vymění ředitele Knihy. To ale není jen v řediteli, to je v systému jediného monopolu na prodej knih. Je třeba hledat cesty, protože to může být třeba velice schopný soudruh, ale systém prodeje knih představuje hrozný monopol a vytváří všechny ty abnormality.

Tragedie je v tom, že sklady jsou plné a když přijdete do obchodu, tak knihu v prodejně nenajdete.

Navrhuji, aby prodavač z té knížky, která vyšla před 2 - 3 roky dostal rabat, ať kniha stojí 2/3 ceny než aby později pozbyla hodnotu celou. To nikdy neexistovalo u dřívějších knihkupectví. Dnes existuje jedna velká škatule v Bratislavě, kam se sveze celý náklad, knihkupci z toho dostanou malou část, a zbytek leží na místě. A Vy potom marně chodíte po knihkupectvích a sháníte knihu.

S. Š k á c e l :

Vím, že jsem delší dobu sháněl marně knihy a najednou se objevily v antikvariátě. Ležely nerozřezané ve skladech a po určité době je dali do antikvariátu.

S. dr. R o s e n b a u m :

Knihy se odepisují a dávají se do stoupy, čímž se také plní plán. Národní podnik KNIHA má také stanoveno a naplánováno procento vůči šrotovným papíru. A tuto věc je třeba projednat na sjezdu. Když např. Oděva Prostějov může mít své vlastní prodejny a začíná se starat o své výrobky, tak proč by se o to nemohlo starat naše nakladatelství?

S. P a z o u r e k :

Já jsem řekl jen něco, Ve středu jsem se vrátil z léčení. Těch problémů je hodně, a proto bych navrhoval, když na sjezdu máte jeden bod "jednání v komisích", tak ať sjezd pověří jednu komisi, která se bude zabývat stavem a problémy v našich knihovnách atd, v přímém vztahu ke knihkupectví.

S. dr. Tomeček:

Tato otázka má 3 stránky. Ta první stránka je otázka nakladatelská. My jsme přišli do styku s touto věcí: nejenže ty staré kontrakty, které mají sjednány nakladatelství s výrobou, jsou otřeseny, že nebývají dodržovány ze strany tiskáren, ale nové kontrakty podléhají určitému vydírání; protože když tiskárna ví, že je nouze o tisk, položí si tak nadliské požadavky, že nakladatelství jsou nucena, chtějí-li knihu dostat ven, zaplatit až o 50 % ceny knihy víc. To je ten experiment, který umožňuje, aby tiskárna si postavila své požadavky. I toto nesmírně prodražuje knihy. Řeknu Vám jeden příklad: ~~v~~ ^{on} Zabrane vyšla detektivka a stanovili cenu Kčs 32, i když snad měla cca 7 - 9 korun ceny dřívější. Ceny se stanoví proto tak vysoké, protože momentálně detektivky letí.

Druhou stránku musíme zvážit. Nakladatelství je výrobce a knihkupec je obchodník. Mezi výrobcem a obchodníkem stojí úřad. A protože distributorem je úřad a protože je to úřad, tak má právo rozhodovat. A kdo je s tím obeznám, tak ví, co je to sklad. Sklad je vynikající bilanční možnost - mohu snížit a mohu zvýšit ceny. Mohu dát knihy ven a mohu je zadržet.

A třetí stránku tvoří prodavači. Tito se dělí na 2 velké skupiny: na ty, kteří prodávají a prodávat chtějí, jako je znám z Kunštátu a z Olešnice na Moravě, kteří znají okruhy čtenáře - a potom jsou ti prodavači druzí, kteří o práci zájem nemají, kteří nejsou odborníci a kteří ani nejsou vyučeni v knihkupectví.

A jestliže nastala situace taková, že se dostáváme do tržní etapy, do té etapy nabídky a poptávky, tak nemůžeme zůstat pozadu, protože to je nesmírně nebezpečné. Jednoho dne - to mohou být

2 - 3 období- budeme stát před touto skutečností, že není po knize poptávka, i když ta poptávka je, ale vzhledem k této situaci pak ta poptávka nebude. Tak vypadá situace!

S. Skácel:

Poptávka po knize klesá. Klesá s inflací koruny i s jinými věcmi. A protože klesá poptávka po knize, tak proto je důležité, aby všechny ty služby okolo byly v bezvadném stavu. Proto by ta komise na sjezdu měla být ustavena.

Ochtěl bych mluvit k tomu, co říkal s. Pluhař o jistých zjevech v minulém ÚV pokud jde o pracovní morálku. Na sjezdu by měla být přečtena účast členů ÚV na schůzích! Členové Svazu by měli být seznámeni s tím, jak ÚV plnil své funkce a jak na schůze členové chodili a kdo nepřicházel bez omluvy. To souvisí jednak s novou kandidátkou a jednak je to správné, protože člověk má skládat účty ze své práce. Myslím, že s. Pluhař nebude namítat proti tomu, když řeknu, že účast členů brněnské pobočky patřila mezi nejlepší!

Ovšem je zde jedna věc: proč došlo po tom začátečním elánu v ÚV, který byl osvěžen a omlazen, k takovému pracovnímu úpadku? Stalo se to proto, že u mladých lidí vznikla apatie k práci pro nekonečné tahanice o zbytečných věcech, velice vzdálených jádru a na druhé straně nesmírně důležité věci, jako otázka daní, honorářů, dilie, se neprojednávaly. Mnoho lidí to nevydrželo a resignovalo. I o této situaci je třeba na sjezdu říci.

S. dr. Kříž:

To, co říkal s. Skácel, je správné. Protože když se řekne, a kontrolní komise se s tím spokojí, že ÚV nebyl často usnášení-

schopný, tak se ublíží těm lidem, kteří tam jezdili pravidelně. Bylo by třeba říci, kdo tam jezdil dobře, i z výchovných důvodů. Mnozí lidé chtějí být na kandidátce, ale když si uvědomí, že je s tím spojeno mnoho práce, tak z toho odejdou, jak odešli někteří soudruzi z předsednictva, to považují za velmi nesprávné. Dělat dnes hrdinná gesta není dobré, když ví, že se mu nic nestane. Horší je vytrvat a cítit odpovědnost, co na sebe na sjezdu vzal. Nikdo nikomu se neobdivoval, že abdikoval z členství v předsednictvu. Všechny tyto věci by měly být řečeny z těch výchovných důvodů, aby lidé, kteří vezmou funkci, si uvědomili, do čeho jdou. Mám za to, že v budoucnu to bude ještě složitější. Pokračuje nejen diferenciací literatury, ale i uvnitř Svazu a orgánech Svazu a bude hodně obtížnější se domlouvat. A jak ukázala uplynulá 4 léta, tak jsme se odnaučili určité snášenlivosti a toleranci. Ta padesátá léta nás to odnaučila a žasl jsem, jak lidé se pěnili, když slyšeli jiný názor, než byl jejich vlastní. Ten nový ÚV bude ještě diferencovanější a budou tam i protichůdnější názory. Bude třeba nakonec pochopit, že když tak křičíme o té demokracii, tak se jí musíme naučit v tom, že se podřídím názoru většiny a nezačnu se distancovat a dělat podpísané akce. To ukazuje na to, že se o demokracii mluví, ale velmi špatně se chápe a je k tomu málo buněk. Není žádný kumšt se distancovat. A kdo to nechce dělat, tak ať funkci nebere. Jinak se musí sklonit před názorem většiny.

Pokud jde o ekonomické otázky, tak jsme se navykli omlouvat. S. Pluhař říkal "promiňte", já bych začal o ekonomických otázkách. Zdeňku, víš, že ekonomické problémy se projednávaly nakonec a

před zbytkem ÚV, za naprostého nezájmu, protože my jsme tak ohromní veleduchové, že je poď naší důstojnost zaímat se o společnou kasu spisovatelskou. Někdo má takovou povahu, že nesnese být u toho, když se mluví o penězích, pokud to není jeho honorář. A jak se ukazuje, tak těch ekonomických problémů bude víc a víc. I praktických problémů bude víc, např. s prodejem knih, distribucí atd. A my když ty podmínky máme, tak se musíme starat. Když si holiči udělali družstvo, tak si museli najít talenta, který by jim jejich věci spravoval. To se musíme odnaučit, protože když začneme mluvit o ekonomických věcech, tak usínáme.

soudruh Pluhař

Stručně bych navázal na to, že by se členstvo mělo seznámit s absentéry. My jsme v kontrolní komisi až do nedávna byli odhodláni vyrukovat se jmeným seznamem neplničů. Ale technické okolnosti nám podrazily nohy, totiž, ta děvčata, která mají na starosti prezenci, nepřítimným do rubriky napsala "omluven". A zpětně post festum je velice těžké zjistit, kdo skutečně omluven pro nemoc je, nebo pro to, že v té době byl v zahraničí atd. Ono to jsou ožehavé otázky. Samozřejmě, že někteří lidé byli uraženi a poníženi a proto se začali vzdalovat svazového života, jiní opravdu byli nemocní. A kdo to teď rozsoudí se zpětnou platností? Mohu přechíst, kdo byli největší absentéři: Jsou to: Vladimír Blažek, Glazarová, Hrubín, Kohout, Kostra, Matuška Mináč, Novomesky, Jan Procházka, Ševčík^z atd.

K tomu bodu ještě jednu okolnost, kterou nelze obhájit. Nebyla zachycena ta spravedlivá recipocita vůči Slovákům. To jsme otevřeně řekli, že pakli říkáme, že v Čechách jsou 2/3 a na Slovensku 1/3 spisovatelů, pak 1/3 zasedání by se měla odbyvat na Slovensku anebo v místě blíž pro Slováky. Je nespravedlivé žádat po Slovácích, aby v tomto směru jezdili do Prahy a nemůžeme se divit, že absence ze slovenské strany byla relativně větší než ze strany české. Já jsem na rozpacích jestli kontrolní komise má vyrukovat na sjezdu s nějakým seznamem, protože nepodaří se to udělat tak, abychom se nedopustili určitých tvrdostí vůči lidem, kteří opravdu nemohli přijít a mohou prokázat, že se nemohli zúčastnit.

Druhá věc: Žádný svazový orgán se neobejde bez toho, aby neskládal účet jak byla plněna rezoluce minulého sjezdu. Když se podíváte z tohoto hlediska, tak byly splněny všechny body rezoluce až na dva. To byl bod, který zavazoval orgány svazu, aby převážnou většinu času věnovali otázkám tvorby a literatury. To je sporná záležitost, zdali ekonomické věci, které svaz musil projednávat, a otázky redakcí Tváře a LN, zda se dá říci, že to nejsou otázky tvorby. Tady myslím, že se nedá nic nesprávného vytknout.

Co nebylo jednoznačně splněno, to je poslední bod, který zavazoval nakladatelství svazu spisovatelů vydat projevy pronesené na sjezdu veřejně. Ty projevy byly vydány ve formě protokolu, 8 tisíc výtisků, ale to bylo pro interní potřebu a nedostalo se to do prodeje. Čili tento bod nebyl splněn. Přimlouval bych se za to, aby se to neopakovalo.

soudruh Kříž

Sekera hovořil o tom, že když se na posledním ÚV mluvilo o absenteřech, tak že se konstatovalo a to je třeba vzít na vědomí, že někteří členové ÚV tam bylo voleni jako reprezentanti nebo dokonce ozdoby a ani se příliš nepočítalo s tím, že bude třeba Hrubín nebo Glazarová v té práci svazu moci pomáhat a že se mezi typy pracovištějších lidí vybíraly i tyto.

soudružka Bernášková

Obdobná situace jako v ÚV existuje i v komisích. Měl by se udělat rozbor té práce a funkcí v těchto komisích. Trefulka jezdil do členské já zase do zahraniční komise. Poslední půlrok do této komise chodil Arnošt Lustig a já. My jsme tam pilně pracovali, ale potom to přestalo lidi bavit. Neboť, co jsme doporučili, všechno se změnilo. A tak jsme v té komisi zůstali jen my dva. Takhle nelze dělat politiku. To je pak pořád pocit, že jedni jezdí pořád věde a není objasněno, jak se to má dělat, jestli ^{na postupně jet každý} ~~musí jezdit všichni~~, nebo mají jezdit ven ti, kteří tam vycházejí, jsou tam známí, ovládají jazyky. Ale pořád je kolem toho špatný pocit a komise přestává fungovat. Měl by se udělat rozbor, vyjít z náplně práce a z toho, jak by se to mělo dělat. Nevím, jak to bylo v komisi členské.

soudruh Manoušek

Neřeknu, co se konkrétně dělá v knižním obchodě nebo v PNS. Fakt je ten, že to není okrajová věc, že signály tu jsou, nejsou však řešeny. Pazourek na příklad mluvil o veřejných knihovnách, to jsou věci ve stádiu určitých realizací jak v rámci kraje tak i celostátním. My například dnes v souvislosti s prací na plánu kulturního rozvoje máme celou řadu takových pracovních skupin, které se tím zabývají. Výsledku nemohu momentálně říci, ale příští rok můžeme dát k celé řadě případů náměty, jak věci řešit. Ale, aby nevznikl dojem, že se nic nedělá. K tomu řešení dojít musí.

soudruh Sekera

Jistě je to svérázná situace, kdy se má na aktivu mluvit o dokumentu který ale nemáte v rukou. Tu na jednání padla celá řada velmi zajímavých námětů a podnětů, které by se podle mého názoru, měly

uplatnit. Ta stanoviska byla správná a ten vztah pobočky by se měl projevit ve stanovách. Stejně závažné je otázka polygrafie, knižního trhu a PNS. Chtěl bych říci, že jsou to věci, které nás znepokojují, na které ale již poukazuje rezoluce 13.sjezdu. Jednání o tom se dostala na ministerstvo kultury a informací. Tam soudruzi propracovali koncepci ministerstva i takové základní přístupy k otázkám jednotlivě a už v příštím týdnu se má zabývat předsednictvo strany a věci se mají postupně rozjíždět. Soudruh Hofman, který pracoval na těchto věcech s ostatními soudruhy, vedl řadu jednání i se svazem spisovatelů a nakladatelstvím a vychází při tom ze zkušeností, které tu byly. Nicméně si myslím, že by bylo správné, aby se o těchto otázkách na sjezdu hovořilo a přišlo se s podněty, aby nešlo k nedomyšlenostem.

soudruh Pazourek

My jsme čekali; že když máme ve svazu komisi zahraniční, komisi ideovou, že by neměla být ustavena komise pro otázky knižního trhu, která by stále zasedala jako jedna k komisi svazu. To je tak široká oblast s takovým množstvím se měnících aspektů, že to nelze tak jednoduše postihnout, ale potřebujeme se tím zabývat a je to jedna ze stěžejních otázek.

S. Skácel :

To je problém všech komisí. ÚV opustil práci komisí. Např. tisková komise, kterou měl vést Mňačko, se rozpadla a chápu, proč to vzniklo. To bylo před 4 roky, kdy se prodávalo hodně knih. Dne je však situace jiná; neudržitelná cenzurní situace, proto musí být tisková porada. Je třeba podat věcné důkazy ministru kultury a informací a ÚV. Odběrem časopisů se musíme zabývat a někdo to musí promýšlet. I svazový tisk se musí přešetřit. Každý časopis musí vědět, na jakou vrstvu lidí chce působit. Plamen už dnes neví kudy kam, je v situaci, kdy potřebuje peníze. Bude lepší, kdy jeden časopis bude zaměřen na velmi čtivé články a vydělá peníze. Proč by to nemohl být Magazin s širokou platformou. Tak se dají sehnat peníze a kryt tak ztráty exkluzivních teoretických časopisů. O tom však zatím nikdo neuvažuje. O tom se řekne na předsednictvu, ale není orgán, který by to vypracoval. K tomu se musíme vrátit a komise musí pracovat, protože jinak se nám celá ekonomická základna zhroutí pod nohama.

S. Pluhař :

Dávám konkrétní návrh, aby z tohoto aktivu vzešel nový návrh na ÚV, aby neprodlene^ě ustavil komisi, která by měla pole působnosti v těch 2 aspektech, o kterých mluvil s. Pazourek a Skácel a doporučuji, aby se komise pojmenoval tisková, protože by se nesešla.

S. Skácel :

Za ta léta, co jsem v Hostu do domu, jsme neměli společnou schůzku, kde bychom si ze široka vyměňovali zkušenosti.

S. Kroupa :

Měla by být jedna komise tisková a ta diferenciací se děje tam, kde do toho tlačí důvody ekonomické. Podle mého názoru Revue světové literatury má charakter dějinného charakteru magazínu u světové literatury a tam ta diferenciací s tou naší světovkou je. Proč by to nemohlo být i jinak?

S. dr. Kříž :

S. Skácel otevřel velmi zajímavý okruh problémů, který mně osobně, jak jsem to poznal i při tajemnické práci v Praze, připadá jako vůbec jedna z nejsložitějších a nejtěžších prací. Jakým způsobem by mohl Svaz tyto časopisy řídit - řekněme si soudruzi upřímně, že ve skutečnosti dnes ani jeden z těch časopisů na světové úrovni, včetně Literárních novin. Je to časopis buď otevřené skupiny jako Orientace, která se k tomu hlásí, nebo redakční rady nebo redakce. Já to nedávám, abyste mně rozuměli. To je jediný možný způsob, když chceme mít diferencovaný světový tisk, aby se to tak dělalo. Ale zároveň nemohu nevidět, že zde vzniká jistá nespravedlivost proti většině členů Svazu, protože ty časopisy si budují své vlastní stáje a orientují se na určitá jména a nechávají většinu spisovatelů mimo. To jsou časopisy Svazu a všichni členové mají na ně nárok, ale gró spisovatelů zůstává mimo ty časopisy. A jak vyplnit tu mezeru? Budovat nové časopisy? Ne, na to nemáme peníze a jsme v situaci, že se ty časopisy překrývají. Orientace vznikla dost neuváženě mimo Hosta, supluje ho a vytváří jiný měsíčník jako je Host. A když to uvážíme i z toho hlediska, že naše ekonomické podmínky ve Svazu budou v budoucnosti ještě složitější a těžší, tak nemůžeme pomýšlet na to, abychom povolovali ještě další nové časopisy.

O tom se na sjezdu musí jednat. Sjezd nesmí povolit, aby bylo v budoucnu vydáváno třeba dalších 5 časopisů, protože kdo je prodá a kdo zaplatí ta manka. A Svaz ty časopisy řídí. Praxe je taková, jak to říká s. Spitzer - a to souvisí i s cenzurou - že když se Šotolovi něco zabaví v Literárkách, tak ten se nesnaží hádat, dá to prostě Spitzerovi. Říká, že tam má článek, se kterým nesouhlasí, ale protože je to jeho funkce jako tajemníka Svazu, tak to tam musí dát. A šéfredaktor, který utváří koncepci časopisu a ví, proč si článek objedná a také ví, proč jej chce otisknout a stojí za ním názorově, tak se to strčí Spitzerovi a ten se musí hádat. Toto je neudržitekná situace. To nemůže dělat jeden člověk a proto je nutno, aby ta komise vznikla a jako první otázku si položila, jak to dělat s těmi časopisy ve Svazu. To je první a základní otázka, aby více členů mělo pocit, že to je časopis jejich a že to nemají jen napsáno v tiráži.

S. S k á c e l :

V několika věcech s Tebou nesouhlasím. Myslím, že časopis může řídit určitá skupina. Časopis může řídit šéfredaktor, který byl pověřen ÚV a redakční radou. Je třeba, aby šéfredaktoři byli vybírání velmi pečlivě. Ta komise by měla zajišťovat podmínky, aby časopisy měly dostatek peněz a demokratické svobody a aby práce redaktorů nebyla uváděna v niveč. Také si nemyslím, že to jde dělat jen na pocitech. Nemůžeme mít takové časopisy, aby každému spisovateli, když něco napíše, to vyšlo, protože je členem Svazu. Když šéfredaktor a redakční rada uznají, že práce nedosahuje určité úrovně, která je pro časopis směrodatná, tak článek neuveřejní. Na ty pocity je třeba si dát pozor. Jsou spisovatelé dobří a špatní, ale také sprostřední.

Mne nejvíce ^{du'}bačí na svazovém tisku to překrývání úkolů. Často meleme stejné obilí my v Hostu a Orientace a pokouší se to mbet Plamen a na Slovensku se to dupluje trochu jinak. Zde je velká ztráta času.

Na minulém sjezdu se slíbilo, že jakmile vznikne nějaká skupina, tak dostane časopis. Ale my na to nemáme peníze! Ale ty tendence zde budou a proto vedení sjezdu se na to musí připravit a na to je třeba dát odpověď. A věimněte si odůvodňování: to je vzpomínání na první republiku. Nikdo ale přitom neuvažuje, že byly vydávány časopisy, které vycházely 3 měsíce, ale dluhy za ně byly spláceny ještě po roce 1945. A toto tedy není možné, protože žijeme v jiných ekonomických podmínkách jako za první republiky. A to se na sjezdu také musí říci.

S. dr. T o m e č e k :

To není míněno tak, aby to řídila nějaká komise. Obdobně jako je tomu v kontrolní komisi. Ani jedno zasedání neviší ve vzduchu. Přijdou tam ekonomové, budou tam pohromadě tito lidé a na půdě této komise se zkoordinuje celá hospodářská činnost. A zjistíte, že okruh čtenářů je stálý a nezvyšuje se. Kolik nám do měsíce naroste čtenářů, abychom místo 4 časopisů měli 8 ?

S. U h d e :

K otázce svazového časopisu: o nezdravé situaci při vznikání nových časopisů svědčí to, že mnohdy velmi těžko se dosáhne toho, aby svazový časopis, který neplní dostatečně svou funkci, dostatečně rychle zanikl. To je jistě velmi závažná věc. A pokud se pouka uje na první republiku, tak potom ten soukromník nebo polo-

soukromník-vydavatel časopisu hleděl velmi rychle vyměnit redakci, redakční radu a výkonné redaktory. A toto jsou nástroje, jimiž by měl i ÚV Svazu vládnout! Nebudeme chodit daleko. Je veřejným tajemstvím, že takovým časopisem, který v poslední době často kulhá, je Plamen, že jeho koncepce pokulhává a stává se stodolou, kde stojí jeden vedle druhého. Je nejen odpovědností, ale i úkolem ÚV a příslušné komise, aby o této věci začala řeč a důsledně se to projednalo. A to není jediný případ. Nelze ovšem tomu, komu se dá určitá důvěra, šlapat hned druhý den na paty, ale musí se mu dát příležitost, aby ukázal co dovede. Ale v případě, že možnosti jsou vyčerpány, tak je třeba jednat.

Uhde - pokr.

Ivan se ironicky usmívá.....

/Kříž: Zkus někoho propustit... !/

Já vím, že když se sejdou lidé, že jeden pro druhého vystoupí, že je to velice těžké a těžko se to říká. Jestli ale nedosáhneme toho, aby časopis, který nemá co říci, ustoupil tomu, který má více co říci, pak bude volání po nových časopisech zbytečné. Říkám s plnou odpovědností, že dnes neexistuje dobrý materiál v oblasti polygrafie, který by zaplnil existující časopisy při volbě příspěvků. Proč by nebylo možno, aby Plamen věnoval 2 - 3 čísla svého ročníku některé tak zvané existující nebo se formující skupině, která předvede, co chce a co umí. ÚV nepřijde na tu, aby blanco dával některé skupině časopis, aniž ví co chce a co umí. Čili ten, kdo do ÚV vstupuje, bere odpovědnost, že někteří lidé ho nebudou mít rádi.

soudruh R o s e n b a u m

Myslím, že někteří dívají se na otázka časopisů s hlediska avantgardních časopisů, který vždycky revolucionoval vývin a když zpodobňují dnešní situaci se situací z první republiky, pak zapomínají na to, že kromě progresivních časopisů liteárního měleckých m.j.Úbloku až po Tvorbu a ostatní kritické časopisy, že vycházel ve 20 letech také Plamen, Zvon, Lumír, čili časopisy s konzervativní estetikou. A když Kříž naráží na to, že celá velká skupina realistických spisovatelů nemá kde publikovat, je to otázka toho, že nevytvářejí vlastní tribunu, ... je to otázka pasivního postoje těchto spisovatelů, když by se domáhali časopisu, možná, že by byl. Svého času chtěl Bekárek obnovit U-blok, ale je těžko obnovovat časopis v situaci a srovnávat to s tou, kdy U-blok byl progresivní, tuto situaci nelze opakovat. To by násil přijít s novými názory, které by musily být zase tak progresivní jako tehdy. To jsou nesmírně komplikované věci a myslím, že nové vedení svazu spisovatelů bude se se skupinami a časopisy dlouho trápit. Ta věc totiž není domyšlena - jednotná organizace a skupiny. Jsme ještě v době přechodu, kdy křížíme tento jednotný typ a skupinovou organizaci. Nemáme peníze a žádný nakladatel při dnes velmi drahé polygrafii u nás nemůže si to na sebe vzít. Může na sebe vzít na příklad prosperující beletristické nakladatelství, ale ne jiné. My jsme mysleli, proč by Mladá Fronta nemohla vzít na sebe vydávání časopisu pro mladou literaturu. Myslíte, že to může udělat? Musíme vydávat sešity my, které jsou pasivní a to nejen finančně? To jsou věci, které bude nový ÚV musit řešit. Já š podnětný návrh na komisi nezavrhol, ta komise nemusí řešit

otázky časopisu a nemusí se starat o problémy, které má řešit šéfredaktor. Ale musí připomenout zásadní směr jednotlivých časopisů a pokusit se o kordinace práce.

soudruh U h d e

Neml jsem na mysli avantgardní časopisy. Domnívám se, že když šéfredaktor dosatne důvěru, je první podmínka, aby šéfredaktor nebyl sektář, který bude vidět úzkou literaturu. Ale Rosenbaum nevyvrátil ~~můj~~ mé přesvědčení o tom, že dnes, když ty sešity neplní svou funkci, že to trvá 8 - 10 let než časopis zanikne a to náhodou, že bude podroben kritice nebo, že šéfredaktor se oběsí, aleskutečně normální cestou to nemůže zaniknout, nemůže se sejít platforma a říci: my si to tak nepředstavujeme

soudruh Rosenbaum:

s touto částí souhlasím, ale musí být orgán, který řekne toto slovo.

soudruh P l u h a ř

On už to řekl Rosenbaum, když mluvil o skupině těch, kteří nemají kde publikovat a Skácel řekl, že to je otázka úrovně, tak to je otázka modernismu a tradicionismu. Nikdo se nebude divit, že svazové časopisy jsou orientovány modernicticky. A pochopitelně, že tito tradicionisté, kteří možná ve svazu ještě převládají, že nemají možnost se v těchto časopsich uplatnit. To je otázka jak orientace tak i autorů.

soudruh K r o u p a

Myslím, že to nějak souvisí s takovým obecným trehdem, který se pomalu nastoluje, aby skutečně byli na všech místech vyměňování lidé, kteří nedokáží své úkoly plnit. To pochopitelně kazí obecnou celkovou morálku není pak se co divit, že i unás se to projevuje. Když ekonomické důvody budou tlačit na to, aby se to nějak změnilo, pak vyměníme lidi, kteří neplní své úkoly a nejsou schopní.

Soudruh Sk á c e l

My tiskneme čím dále tím více Branalda, ^{Arubína}, Seiferta, to nejsou žádní avantgardní autoři, ale v Hostu je to jinak po této stránce. Jsou u nás časopisy, kteréby vylítly do nebe, kdyby měly otisknout Branalda. li to ale ve své specifice a na úrovni, tak my to tiskneme. U starších ^{átů} je problém, že se neradí soustředí na drobné věci. Máme povídku,

11/3

která musí mít limit, ale my velice těžko dostáváme od těchto lidí takové drobné věci. Bylo by podle mého názoru dobré, kdyby tu byl takový výborný magazín, kde by bylo na to místo..

souduh A u d y

Hodně utíkáme od prvních a základních problémů, které byly v osnově k přípravě sjezdu odbyty. To je rychlíkové seznámení s obsahem rezoluce, Má-li každá rezoluce vyhledávat úkoly a programy, které mají být realizovány, pak by členové měli být včas seznámeni s textem aby mohli zaujmout promyšlenější stanovisko než takto.

souduh Rosenbaum

Tento materiál vám přijde včas, minimálně 10 dnů před sjezdem, protože už dnes se to rozmnožuje.

Souduh M a c o ň

Slyšeli jsme řadu souhlasu a žádný nesouhlas. To je charakteristické. Mne zajímá, jak s těmito názory bude sjezd seznámen. Bude vypracováno nějaké stanovisko, nebo bude někdo pověřen? Abychom se nedostali tam, jako na minulé plenárce, kde se velice o těchto věcech hovořilo a byli zde zástupci aparátu, abyste řekli, že se to bude brát v potaz. Abychom po sjezdu nekonstatovali totéž.

Souduh Rosenbaum

Jestli dovolíte přičtu stručně vaše návrhy, které předloží odbočka ÚV jak starému tak i novému tak i sjezdovými komisím, aby měli všechno pohromadě. Pokusím se to shrnout a vy řeknete, co je třeba doplnit. Nebo si zvolíte redakční komisi, která by to vypracovala.

souduh P a z o u r e k

Na tomto aktivu není situace, aby vznikla rezoluce, to bychom udělali na příští výborové schůzi, ta musí udělat návrh a seznámit s tím členstvo

Soudruh S k á c e l

Jsou dvě možné cesty: buď ty věci, o kterých jsme mluvili, si rozdělí členové odbočky a vystoupí s tím na sjezdu, nebo někdo bude pověřen, aby o nich na sjezdu referoval.

Soudruh M a c á k

Jsem toho názoru, že ten návrh Tesfukův, aby bylo do nářhu stanov dán dovětek, který navrhoval on, že to je málo. Měly by se tam vrátit ty dva odstavce, jak byly schváleny komisí. Jestli to udělali členové aparátu, tak k tomu nejsou kompetentní.

S. dr. K ř í ž :

Pokud nemáte připomínky, poprosil bych s. Rosenbauma, aby udělal shrnutí a řekl Vám, co si z našeho aktivu odnáší a co bude za týden zde na předsednictvu tlumočit. Nechci Vám ovšem brát vítr z plachet. Dříve než s. Rosenbaum aktiv uzavře, tak se dejte ještě slyšet.

S. dr. R o s e n b a u m :

Myslím, že je správný návrh s. Skácela, aby na sjezdu promluvil někdo za pobočku a vznesl i ty návrhy, které zde odzněly. A kromě toho, aby dovedl zdůvodnit návrhy zde přednesené..

Návrhy, které máte, shrnu asi do 5 bodů:

- 1) Souhlasím s tím, neboť si myslím, že život poboček není jen otázkou vztahu Brna k Praze nebo k centru, ale je to otázka organismu celonárodní literatury. Proto se domnívám, že do stanov by se měla dát formulace o funkci a charakteru poboček. Kdybyste měli nesouhlasit s touto formulací, tak mne zastavte. Na předsednictvu chci co nejobektivnějším způsobem podat zprávu, abych vyjádřil Vaše názory. Tedy dosáhnout charakteru a funkce poboček.
- 2) Aby do stanov v oddílu 2) byl včleněn velmi inteligentní a kulturní úsek o podpoře autorů, působících mimo kulturní centra, což je návrh s. Trefulky. Týká se to hlavně podpor prostřednictvím Literárního fondu. Vztah k těmto autorům by měl být upřímnější i ve smyslu podpurném. Toto je třeba nějakou formou vyjádřit. Týká se to nejen Brna, ale i Plzně, Liberce, Ostravy a jiných. Těch 20 % autorů je velká část, která žije mimo Prahu.

3) Na sjezdu je třeba kromě komise návrhové a volební ustavit komisi, která by sbírala podněty pro otázky kulturní politiky Svazu čs. spisovatelů a vůbec pro kulturněpolitické otázky svazových časopisů.

4) Navrhnout novému výboru, aby vytvořil komisi pro otázky svazových časopisů a komisi, která by si všímala distribučních otázek československé literatury.

5) Utvořit při svazovém nakladatelství magazínový časopis, kterým by se vyplnila mezera mezi tzv. vysokými časopisy jako je Host do domu a Orientace a mezi týdeníky jako jsou Květy apod. Tím by se získaly prostředky pro sanování časopisů a v nich by se možná uplatnila celá řada spisovatelů.

To je prakticky těch 5 bodů: do stanov dát pobočky, podpora autorů žijících mimo Prahu, ^{pro}komise otázky kulturněpolitické literatury a časopisů na sjezdu a potom tuto komisi ponechat a utvořit komisi při ÚV a konečně magazínový časopis.

S. S k á c e l :

Ty mluvíš o podpoře spisovatelů mimo kulturní centrum. Myslím však, že Brno je také kulturní centrum. Zde jde o posílení středisek literatury a nikoliv jednotlivců, aby ta střediska dostala váhu. (S. Rosenbaum: já jsem to pochopil jako podporu jednotlivých členů). Nikoliv.

S. H u b e n ý :

Byl jsem na aktivu v Ostravě. V podstatě se tam diskutovalo o stejných problémech a s. Šulěř -nebudu mluvit za ostravskou pobočku- zpracovává si téma "Postavení autorů mimo hlavní

centrum" se všemi problémy, o kterých se hovořilo zde. Myslím, že by bylo dobré se s ostravskou pobočkou spojit, protože to by mohl být společný zájem.

S. Rosenbaum:

V návrhu s. Trefulky nejde o rozšíření provinčních center, ale o dobudování dalších center. (S. Hubený: O to šlo také s. Šulěřoviš.

S. Skácel:

Brno je velkým kulturním centrem a význam Brna není podporován centrem. Musí se udělat velká modernizace, aby se i v kultuře dosáhlo decentralizace v tom dobrém slova smyslu. Něco jiného jsou lidé detašovaní z center, jako je soudružka z Břeclavě. To potom záleží na práci pobočky, aby ji podporovala.

S. dr. Kříž:

Co říkal s. Skácel, je velmi správné. To by se mělo vzít v úvahu, protože dnes v tom Svazu vznikají nejrůznější decentralizační a rozbíječské tendence. Přitom ten moravský region, zejména Brno, měl vždycky ne jeden, ale 2 sdružení - Kolo a Sdružení. Přestože se v centru ožívají skupiny s rozbíječskými tendencemi Svazu, tak my se na to díváme velmi rozumně, i když bychom měli z té naší tradice žádat více samostatnosti. Zde jde o vytvoření takové zdravé soutěživosti. Nám velmi pomohlo to, že vznikl Host do domu. Před 10 lety jsme neměli nic. A Host byl zdravý i pro pražskou organizaci, protože zde vznikla soutěživost.

Před rokem jsme mluvili s Kunderou o tom, že jsou zde pod-

mínky pro to, aby v Brně bylo zřízeno nakladatelství celoštátního dosahu. To bude ten další krok a tím se velmi mnoho vyřeší.

O čem hovořili s. Trefulka a Skácel, to je příležitost pro mladé umělce, aby tam získali zaměstnání, poňud se nemohou literaturou uživit. Mám za to, že o tuto věc zde jde a i v budoucnost by mělo jít, protože tím Hostem do domu by se to nemělo zastavit. To je již 10 let a mělo by se pokročit o kousek dopředu. Možná, že postavíme na České ulici Dům spisovatelů a také s tím neměli bychom se spokojit.

S. U h d e :

Nevím, zda brněnský zástupce vystoupí na sjezdu. Vím však ze své zkušenosti, že ten kdo s tím vystoupí, bude takovým otravovatelem prostředí. Bude tam řada věcí, nad kterými vzniknou spory. Trefulka asi 9krát a já asi 8krát jsme tam jezdili jako hlupáci a nakonec skrtem pera se to vyhodilo - a nyní někdo z nás to bude znovu pronášet. Bylo by proto logičtější trvat na tom, aby náš původní návrh v nezměněné podobě byl znovu do návrhu stanov vtělen jako tomu bylo dříve. Možná, že se dohodneme na kratší formulaci a je třeba říci, že přesnější data dáme ÚV. Nedoporučuji ovšem, aby se to dělalo na sjezdu.

S. dr. K ř í ž :

To je velmi správné. Za týden zde zasedá předsednictvo, s. Rosenbaum to tam přednese a my se Skácelem se budeme starat, aby ještě před sjezdem se to do stanov dostalo.

Soudruh Rosenbaum

Bez ohledu na naše informace na předsednictvu může pobočka poslat přímo sjezdové komisi opo stanovы své názory, protože ta komise musí vycházet z pondětů, které dostává.

Soudruh K ř í ž

Můžeme zařídit, aby Trefulka bylapozván jako člen komise.

soudruh K r o u p a

Bude třeba trvat na tom, protože to byl normální úřední zásah a cheme, aby se to tam dostalo. Když to úřadové škrtili, ať to úřadové tam dají.

soudruh K ř í ž

Oni tady ve čtvrtek budou a zařídíme, aby Trefulka byl pozván a mohl říci naše pocity a závěry.

Msslím, že celkma diskuze byla cenná, bohatá a možná, že z ní některé ponděty vzájjou. Děkuji vám všem, kteří jste svou aktivitou v diskuzi přispěli a vám, kteří jste trpělivě naslouchali, děkuji všem, kteří š přijeli a na shledanou na sjezdu.

konec v 17.30